

Én nem tudom, érdemes-e törődni egy személyünket érintő, odavetett megjegyzéssel, még akkor is, ha a megjegyzés valamely nagy tekintélyű – minősítésre kalibrált – szerzőtől, a jelen esetben Tamás Gáspár Miklóstól származik.

Miközben T. G. M. Eörsi István és a nemzet viszonyát boncolgatja a Magyar Hírlap január 13-i számában, hevenyészve odaveti: „Eörsi sajnós megtestesíti azt a torzképet, amelyet szélsőjobboldali tárcáfrók szoktak rajzolni a baloldali-urbánus-polgári-radikális-kozmopolita-agnosztikus-progresszív pesti értelmiségiről, aki válogatás nélkül allergiás mindenre, ami hagyományos, ami nemzeti, ami keresztény. Az ember azt gondolhatta, az ilyen figurákat Kristóf Attila, Lovas István vagy Schmidt Mária csak úgy kitalálja: de nem, úgy látszik, csakugyan léteznek, és – nemzetközi szocialista létükre – mindent elkövetnek, hogy kompromittálják a magyar szabadelvűség táborát, mely sokkal hazafiasabb és konzervatívabb annál, amit ők látni szeretnének.”

Ami itt nóvum, az a magyar „szabadelvűség” hazafias és konzervatív hírbe keverése. Ami evidens – s így egy utalással elintézhető –, az K. A., L. I. és S. M. szélsőjobboldali volta.

Ha T. G. M. a vita hevében csak általában gondol a szélsőjobbra, tehetne volna ezt nevek nélkül. Nyilvánvalóan látszik hát, hogy válasza *átgondolt és célzatos*. A rágalmat azzal bonyolítja, hogy egy általa kreált helyzetben feltételesen igazat ad nekünk, s ezzel a trükkel, egy fikció alapján nemcsak csoportot képez belőlünk, hanem képelejte jétékát a tárgyszerű valószínűségi körébe vonja.

Nagyra becsülve egyébként a szerző politikai, ideológiai és írói habitusát – amely nem nélkülöz némi *jágói könnyedséget* –, azt kell hinnem, hogy ebben a *számomra bolondnak tetsző beszédben* van némi rendszer, legalább

Én nem tudom...

(Mely perben állok)

annyi, hogy T. G. M. nem ló ágyúval verébre, a szélsőjobbról nem Szabó Albertre és a skinheadekre asszociál.

Már azt is, hogy tudomásomra jutott MH-beli említésem, figyelmeztetésként élhettem volna meg: a Magyar Fórum régi szerzője, akit én tanácsoltam el a Magyar Nemzet közeléből, ajkán szelíd mosollyal közölte velem: *Tamás Gáspár a Magyar Hírlapban utal rád*. Pillantásában volt némi malícia: lám, lám, bárhogy igyekezett, végül egy *gyékényre* kerültünk.

Ennek ellenére először arra gondoltam: egy tréfás félmondattal elütöm a dolgot, T. G. M.-et viszonzásképpen például elnevezem *pszeudoliberalis jokernek* mókamesteri értelemben. Aztán beláttam: a sértést képtelen vagyok hasonló méretűvel viszonzni.

Ugyanakkor egy súlyos állítás súlytalanságát bizonyítani felettébb nehéz. Ha mentegetőzni és elhatárolódni kezdek (*természetesen nem Lovastól és nem Schmidt Máriától, hanem a Prónay-különítménytől*), csupán a gyanúsított szerepét játszom el, aki egy T. G. M.-ekből álló bíróság előtt hasztalan hajtogatja, hogy nem őlt, nem gyűjtogatott, nem gyűlöli az idegeneket, s magát semmivel sem érzi különbnek egy cigánytól. Egy odavetett szóra ilyen jajgatással felelni *merő blama*.

Ez a csapda egyébként is fogósabb, mint fába szorulni.

Ifjúkorom nagy élménye nem maga az élet, hanem *Franz Kafka Pere* volt. *Életem alkonyán hasonló perbe keveredtem?*

Érzem, ahogy szívemen röpké vágyódás fut át T. G. M. emberi státusa után, egy pillanatilag szinte bánom, hogy nem adtam az idők (kolomp)szavára. Nem irigység ez, csupán a *biztonság és a pihenés utáni vágy*.

Futólag felülkerekedik bennem az az érzés: jó volna, ha én is meg tudnám bántani őt. De nincs meg hozzá bennem a kellő rosszindulat, egyébként pedig nem tartom sem aljasnak, sem hülyének. Sőt! Előfordult, hogy humorával és kifogástalan intellektusával megnevetteket. A magam részéről ennél többet manapság közírótl és gondolkodótól nem várok el.

Így egyetlen dolog marad: megérteni őt. Megérteni az Eörsi balosságával vitázót, aki a „magyar szabadelvűség táborát” hazafias és konzervatív érzelmekkel ruhazza fel. E törekvésén mosolyogva rá kell jönnöm, hogy szomorúságra, haragra, méltatlankodásra nincs okom.

Hát mondhatta volna azt ő, a nem baloldali, hazafias és konzervatív, hogy én valami hasonló vagyok? Ha liberalizmusával netán közepén vagy az enyhe jobbközépen érzi jól magát, odaengedhet-e egy hozzám hasonlót? A bíró egy táliból cseresznyézik a gyanúsítottal? Egy fenét.

Nem történt más, csak az, hogy a hevenyészett minősítéssel T. G. M. magának és pártjának csinált helyet közepén, a polgári zsöllye táján, s az odakíváncozóknak a sor jobb szélét jelölte ki.

Erre a lelki manőverre a Magyar Hírlap méltó és tágítható keret. A „baloldali-urbánus-polgári radikális-kozmopolita-agnosztikus-progresszív pesti értelmiség” véleményformáló szerep és stílus immár nem elég: *itt az ideje a konzervatív hazafias felhangoknak*.

De hogy miről fogok beszélgetni a jobbszelen Potyka bácsival és a skinheadekkel, én nem tudom.

Kristóf Attila